

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

у 2012 році

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У 2012р. випуск промислової продукції залишився на рівні 2011р.

У **добувній промисловості** приріст продукції становив 8,4%. Збільшився видобуток природного газу, більше вироблено торф'яних брикетів та напівбрикетів, при цьому зменшився видобуток нафти.

У **переробній промисловості** обсяг виробництва проти 2011р. становив 96,7%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції зріс на 2,4%.

Порівняно з 2011р. на 55,2% зросло виробництво свіжої чи охолодженої свинини, на 41,9% – крохмалів, крім модифікованих, на 39,5% – сухих молока й вершків, на 21,8% – солоних оселедців, на 20% – обробленого рідкого молока, на 15,7% – круп, на 11,3% – вершкового масла та кисломолочних продуктів, на 8,9% – нерафінованої соняшникової олії. Менше вироблено жирних сирів, борошна, цукру, хлібобулочних, ковбасних та макаронних виробів.

На підприємствах легкої промисловості виробництво продукції становило 90,4% проти 2011р. Упродовж 2012р. вироблено 2,9 млн.м² тканин, 82,7 тис.шт. ковдр та пледів, 139,9 тис.шт. постільної білизни, 960,6 тис. пар взуття. Порівняно з 2011р. зросло виробництво ковдр та пледів, при цьому менше вироблено тканин, постільної білизни та взуття.

В обробленні деревини та виробництві виробів із деревини випуск промислової продукції проти 2011р. становив 91,9%. За рік збільшилося виробництво деревини уздовж розпиляної чи розколотої, менше вироблено піддонів дерев'яних, паркету з деревини листяних порід.

На підприємствах целюлозно-паперового виробництва та видавничої діяльності обсяг промислової продукції становив 99,2%. Більше вироблено паперу та картону, коробок, ящиків та сумок із гофрованих паперу та картону, надруковано книг та газет, зменшилося виробництво шпалер.

У хімічній промисловості обсяг виробництва продукції порівняно з 2011р. збільшився на 14,1%. Зросло виробництво пластмас у первинних формах, шампунів, менше вироблено фарб та лаків на основі полімерів, хімічних волокон, штучних оболонок із затверділих протеїнів.

На підприємствах із виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції її випуск порівняно з 2011р. становив 82,4%. Більше вироблено сухих сумішей будівельних та бетонів. Зменшилося виробництво

керамічної невогнетривкої цегли, елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу.

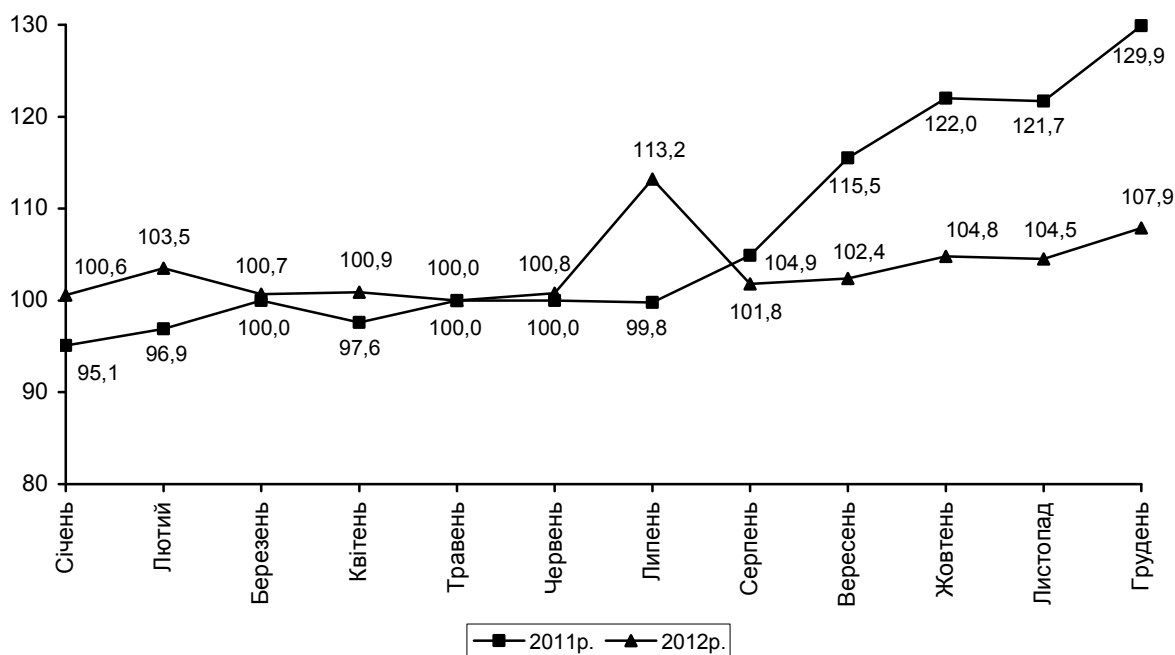
У металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів обсяг продукції становив 79,8%, на підприємствах машинобудування – 87,1% проти 2011р. Збільшилося виробництво устаткування електросигнального, для фільтрування й очищення рідин та для птахівництва, низьковольтної електричної апаратури, верстатів для оброблення дерева, менше вироблено автобусів, пожежних машин.

У виробництві та розподіленні електроенергії обсяг промислової продукції проти 2011р. збільшився на 0,4%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

За попередніми розрахунками, у 2012р. індекс обсягу виробництва продукції сільського господарства порівняно з 2011р. становив 107,9%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 117,9%, у господарствах населення – 95,9%.

Зміни обсягів сільськогосподарського виробництва
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва порівняно з 2011р. становив 110,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 120,2%, господарствах населення – 95,5%.

За попередніми даними, в області господарствами всіх категорій у 2012р. одержані 2927,5 тис.т зерна (на 18,0% більше обсягу 2011р.), з них сільськогосподарськими підприємствами вироблені 2772,2 тис.т (94,7%

загального збору), господарствами населення – 155,3 тис.т (5,3%). У 2012р. з одного гектара намолочено 43,1 ц зернових (у 2011р. – 38,4 ц).

У загальному виробництві зернових культур провідне місце належить кукурудзі – 66,4%, пшениці – 18,3%, житу – 5,7%, ячменю – 4,3%.

Насіння соняшника намолочено 189,4 тис.т, що на 37,4% більше, ніж у 2011р. Цукрових буряків (фабричних) зібрано 555,9 тис.т (на 2,1% більше обсягу 2011р.).

Виробництво овочів становило 207,8 тис.т (102,0% рівня 2011р.), картоплі накопано 1630,8 тис.т (92,9%). Традиційно основними виробниками картоплі та овочів залишаються господарства населення. Їх частка становить, відповідно, 90,8% та 95,9%.

Плодів та ягід зібрано 15,1 тис.т (на 5,5% більше, ніж у 2011р.).

У 2012р. індекс обсягу виробництва продукції тваринництва порівняно з 2011р. становив 101,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 108,6%, у господарствах населення – 96,6%.

Господарствами всіх категорій у 2012р., за попередніми даними, реалізовані на забій 58,7 тис.т худоби та птиці (у живій вазі), що на 4,2% менше, ніж у 2011р., вироблені 581,3 тис.т молока (на 0,5% більше) та 271,1 млн.шт. яєць (на 2,7% більше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 54,5%, молока – 62,5%, яєць – 84,8%.

За розрахунками, на 1 січня 2013р. загальне поголів'я великої рогатої худоби налічувало 244,7 тис. голів (на 2,5% більше, ніж на 1 січня 2012р.), у т.ч. корів – 134,4 тис. (на 1,2% менше), свиней – 202,5 тис. (на 2,0% менше), овець і кіз – 35,1 тис. (на 0,9% більше), птиці всіх видів – 3671,9 тис. голів (на 0,5% менше).

У господарствах населення утримується 37,8% від загальної чисельності в області великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 56,8%), 58,4% – свиней, 88,9% – овець і кіз та 86,8% птиці.

БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Підприємствами області за 2012р. виконані будівельні роботи на суму 533,7 млн.грн., що в порівнянних цінах становить 91,7% до обсягів будівництва у 2011р.

Обсяги будівельних робіт із підготовки будівельних ділянок збільшилися в 1,6 раза. Зменшились обсяги за такими видами економічної діяльності, як будівництво будівель та споруд (на 12,1%), установлення інженерного устаткування будівель та споруд (на 29,3%), роботи з завершення будівництва (на 67,6%).

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння склали 72,8% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 21,7% та 5,5% відповідно.

Більше половини (53,4% загального обсягу будівництва) виконали підприємства м.Чернігова, 30,6% – м.Прилук та 3,9% – м.Ніжина.

ТРАНСПОРТ

Підприємства автомобільного транспорту, з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, у 2012р. перевезли 1807,4 тис.т вантажів (76% до 2011р.). Обсяг виконаного вантажообороту становив 714,5 млн.ткм (66,4%).

Послугами пасажирського транспорту області скористалися 124,1 млн. пасажирів, що на 18,4% більше, ніж у 2011р. Пасажирооборот зріс на 10,4% й становив 1002,3 млн.пас.км.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 83,7 млн. пасажирів, що на 19,2% більше, ніж у 2011р. Обсяг виконаного пасажирообороту зріс на 8,6% й становив 816,1 млн.пас.км.

Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зросли на 12,6%.

Загальний обсяг пасажирських перевезень, здійснених тролейбусним транспортом, зріс на 16,7%, пасажирооборот – на 19,3%.

Обсяги пасажирських перевезень, здійснені річковим транспортом, становили 99% рівня 2011р., пасажирообороту – 99,5%.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

За січень–листопад 2012р. обсяги експорту та імпорту товарів становили, відповідно, 486,4 млн.дол.США та 505,4 млн.дол.США. Порівняно із січнем–листопадом 2011р. експорт збільшився на 29,6%, імпорт зменшився на 3,1%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 19 млн.дол.США (у січні–листопаді 2011р. також від’ємне – 146,4 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції область здійснювала з партнерами із 107 країн світу.

До країн СНД було експортовано 51,8% всіх товарів, до країн ЄС – 24,7% (у січні–листопаді 2011р. – відповідно, 56,9 та 19,9%).

Серед країн СНД головними торговими партнерами в січні–листопаді 2012р. як в експорті, так і в імпорті товарів були Російська Федерація та Білорусь.

Серед країн–членів ЄС найвагоміші експортні поставки здійснювалися до Іспанії, Польщі, Італії, Румунії, Бельгії та Франції.

Серед інших країн найбільше експортувалися товари до Грузії, Туреччини, Єгипту та Китаю.

Серед найбільших країн–партнерів експорт товарів збільшився до Іспанії (у 6,6 раза), Італії (у 2,4 раза), Молдови, Республіки (в 1,5 раза), Грузії (на 24,9%), Білорусі (на 23,6%), Російської Федерації (на 13,6%), Польщі (на 6,7%); зменшився – до Румунії (на 24,7%), Азербайджану (на 13,6%), Казахстану (на 8,3%), Туреччини (на 7,9%) та Єгипту (на 1,0%).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–листопадом 2011р. збільшилася частка зернових культур, готових харчових продуктів, насіння й плодів олійних рослин, електричних машин. Натомість зменшилася частка деревини й виробів із неї, котлів, машин, молока та молочних продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, взуття, виробів із паперу та картону.

У січні–листопаді 2012р. збільшився експорт окремих товарів: насіння й плодів олійних рослин, зернових культур, готових харчових продуктів, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, деревини й виробів із неї, молока та молочних продуктів, виробів із паперу та картону.

Із країн СНД імпортовано 41% всіх товарів, із країн ЄС – 34,3% (у січні–листопаді 2011р. – відповідно, 46,3 та 34,4%).

Найвагоміші імпортні поставки товарів серед країн–членів ЄС здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Бельгії та Великої Британії.

Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки були з Бразилії, Китаю, Індії, США, Японії та Туреччини.

Збільшилися імпортні поставки з Польщі (у 2,2 раза), Китаю (в 1,7 раза), Бельгії (на 42,6%), Бразилії (на 18,3%), Великої Британії (на 18%), Індії (на 15,5%), США (на 14%); зменшилися – з Німеччини (на 22,2%), Російської Федерації (на 17,5%), Італії (на 16,2%) та Білорусі (на 10,8%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка готових харчових продуктів, каучуку та гуми, продуктів перегонки нафти, текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону. Зменшилася частка добрив, котлів, машин, засобів наземного транспорту, крім залізничного, пластмас, полімерних матеріалів.

Спостерігалось збільшення в січні–листопаді 2012р. імпорту окремих товарів: продуктів перегонки нафти, готових харчових продуктів, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону.

ТОРГІВЛЯ ТА РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО

Оборот роздрібної торгівлі (включаючи роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за 2012р. становив 14603,8 млн.грн. і збільшився проти 2011р. на 13,5%. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадав 31%. В обороті організованих ринків 11,3% обсягу припадали на продаж сільськогосподарських продуктів.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за 2012р. становив 421,5 млн.грн. і проти 2011р. збільшився на 17,4%.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі та ресторанного господарства, за 2012р. становив 6308,9 млн.грн. і збільшився в порівнянних цінах проти 2011р. на 12%.

ЦІНИ І ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у 2012р. становив 98,8% (у 2011р. – 103,6%).

Продукти харчування та безалкогольні напої стали дешевшими на 3,5%. Найбільше подешевшали рис (на 27,1%), овочі (на 22,4%), цукор (на 22,0%) та яйця (на 19,4%). На 10,9–11,2% знизилися в ціні масло та продукти переробки зернових; на 3,8–6,6% – молоко, олія, риба та продукти з риби, сири. Водночас тваринні жири подорожчали на 12,9%, фруктові соки – на 8,1%, хліб – на 3,0%, м'ясо та м'ясопродукти – на 1,6%.

Алкогільні напої та тютюнові вироби зросли в ціні на 5,8% за рахунок подорожчання тютюнових виробів (на 7,2%), алкогільних напоїв (на 5,2%).

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива в цілому підвищилися на 2%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 2,1% зумовлене подорожчанням амбулаторних послуг (на 2,7%), фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання (на 2,2%).

Ціни на транспорт у цілому підвищилися на 3,9%, у т.ч. паливо та мастила подорожчали на 6,5%, вартість перевезень залізничним пасажирським транспортом зросла на 2,6%, автодорожнім пасажирським транспортом – на 1,8%.

Подорожчання послуг освіти на 7,6% відбулося за рахунок зростання плати за навчання на курсах (на 9,9%), утримання дітей у дошкільних закладах (на 7,7%), навчання у вищих та середніх учбових закладах (на 7,2% та 6,8% відповідно).

Зв'язок подорожчав на 1%.

Разом із цим знизилися ціни на туристичні послуги (на 20,4%), телефонне обладнання (на 15,3%), аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації (на 10,9%), побутову техніку (на 5,2%), одяг і взуття (на 1,9%).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–листопаді 2012р. **середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників** підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2011р. зросла на 17,4% й становила 2292 грн.

Продовжував утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Серед більш оплачуваних у січні–листопаді 2012р. були працівники, зайняті в фінансовій діяльності, целюлозно-паперовому виробництві, видавничій діяльності, добуванні паливно-енергетичних корисних копалин, де нарахування в 1,5–1,8 рази перевищили середній показник в області. Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників підприємств із оброблення деревини та виробництва виробів із деревини був значно нижчим і не перевищував 44,7% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–листопаді 2012р. порівняно з відповідним періодом 2011р. становив 118,8%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати впродовж січня–листопада 2012р. зросла на 8,8 млн.грн. (44%) та на 1 грудня 2012р. становила 28,8 млн.грн.

Сума боргу складає 5,5% від фонду оплати праці, нарахованого за листопад 2012р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 18,7 млн.грн. Їх розміри збільшилися впродовж січня–листопада 2012р. на 11,1 млн.грн. (у 2,5 рази). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігається в промисловості – 5,3 млн.грн. (28,4% від загальної суми).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, збільшилася впродовж січня–листопада 2012р. у 4 рази й на 1 грудня 2012р. становила 12,7 тис. осіб (5,8% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області), з них в охороні здоров'я та наданні соціальної допомоги – 33,3%, освіті – 28,5%, промисловості – 20,9%.

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 1474 грн., що на 37,3% менше середньої заробітної плати, нарахованої за листопад 2012р.

Упродовж 2012р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено 67,3 тис. сімей**, що становило 95,4% від загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями. Загальна сума призначених субсидій становила 8676,6 тис.грн. (у міських поселеннях – 7407,8 тис.грн., у сільській місцевості – 1268,8 тис.грн.). Середній розмір допомоги, призначеної одній сім'ї в грудні, становив 163 грн. Крім того, 15,7 тис. сімей (94,5% із числа тих, які звернулися) було призначено субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива: у міських поселеннях – 2 тис. сімей, у сільській місцевості – 13,7 тис. сімей. Середній розмір субсидії цього виду, призначеної в грудні, становив 763 грн. на одну сім'ю.

У січні–листопаді 2012р. **населення області сплатило за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 627 млн.грн. (100,2% нарахованих за цей період сум).

РИНОК ПРАЦІ

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, на 1 січня 2013р. становила 15,4 тис. осіб. За допомогою в працевлаштуванні до цієї установи впродовж грудня 2012р. звернулися 3,8 тис. незайнятих громадян.

Кількість зареєстрованих безробітних збільшилася за місяць на 14,2% та на 1 січня 2013р. становила 15,0 тис. осіб, або 29,1% всіх безробітних працездатного віку, визначених за методологією Міжнародної Організації Праці. Допомогу з безробіття отримували 77,5% осіб, які мали статус безробітного.

Серед безробітних кожен другий раніше займав місце робітника, кожен третій – посаду службовця, решта не мала професійної підготовки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому в області за грудень 2012р. збільшився на 0,3 в.п. й на 1 січня 2013р. становив 2,4% населення працездатного віку.

За сприяння державної служби зайнятості в грудні 2012р. було працевлаштовано 1,0 тис. осіб, що на 26,8% менше, ніж у листопаді 2012р. Серед працевлаштованих більше половини складали жінки, кожен другий був у віці до 35 років та кожен сьомий потребував особливого соціального захисту. Рівень працевлаштування незайнятих громадян порівняно з листопадом 2012р. зменшився на 2,6 в.п. й у грудні становив 5,8%.

З Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в грудні 2012р. на допомогу у зв'язку

з безробіттям було витрачено 9,6 млн.грн. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримували впродовж зазначеного місяця, становила 10 тис. осіб. Середній розмір допомоги порівняно з груднем 2011р. збільшився на 13,2% та становив 955 грн., тобто 84,2% законодавчо встановленого мінімального рівня заробітної плати (з 1 грудня 2012р. – 1134 грн.).

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Чисельність наявного населення в області на 1 грудня 2012р. становила 1078,8 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2012р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 9681 особу, або на 9,7 у розрахунку на 1000 наявного населення.

Зменшення чисельності населення області відбулося переважно за рахунок природного скорочення – 9057 осіб.

Народжуваність у січні–листопаді 2012р. збільшилася порівняно з відповідним періодом 2011р. з 9,2 до 9,5 живонародженого в розрахунку на 1000 наявного населення, а смертність – з 18,5 до 18,6 особи.

У січні–листопаді 2012р. зафіксовано від’ємне сальдо міграції – 624 особи проти додатного 449 осіб у січні–листопаді 2011р. Це відбулося за рахунок збільшення кількості вибулих в інші регіони України на 11,8% та зменшення прибулих звідти – на 4,4%.

Головне управління статистики
у Чернігівській області